

STICHTING VOEDSELBANK LEIDEN e.o.
JAARVERSLAG 2019

INHOUDSOPGAVE

INHOUDSOPGAVE	2
MISSIE	3
VISIE	3
KERNWAARDEN	3
DOELSTELLING	3
INLEIDING	4
BESTUURLIJKE ZAKEN EN ORGANISATIE	5
WERKZAAMHEDEN VRIJWILLIGERS	6
GEBOUW EN HULPMIDDELEN	6
WERVING FONDSSEN/DONATIES	7
FINANCIEEN	7
KLANTEN	8
KENGETALLEN	9
VOEDSELVERWERVING	10
PUBLICITEIT	11
FINANCIELE VERANTWOORDING	12

MISSIE

Wij verstrekken verkregen voedsel gratis aan mensen in Nederland die het heel hard nodig hebben, op basis van objectieve criteria en doen dat uitsluitend met vrijwilligers.

VISIE

In Nederland leeft meer dan een miljoen mensen onder de armoedegrens. De voedselbanken helpen de mensen onder hen die het het hardst nodig hebben door hen als noodhulp tijdelijk te voorzien van voedselpakketten. Om onze klanten van voldoende voedsel te kunnen voorzien, werkt de Voedselbank Leiden e.o. samen met bedrijven, instellingen (o.a. kerken, scholen en serviceclubs), overheden en particulieren. Zo zorgen we er samen voor dat de ergste armoede wordt bestreden, voedseloverschotten verdwijnen en het milieu minder wordt belast. Om de zelfredzaamheid van onze klanten te vergroten, werken wij samen met lokale organisaties, die onze klanten helpen een traject op te stellen om weer op eigen benen te staan. De voedselhulp dient immers tijdelijk zijn. De klanten worden, onder het motto “geen pakket zonder traject”, erop gewezen dat zij daarin hun eigen verantwoordelijkheid hebben en dat zij daaraan daadwerkelijk mee moeten werken.

KERNWAARDEN

Alle vrijwilligers binnen de Voedselbank Leiden hanteren de volgende kernwaarden als maatstaf voor hun handelen:

- we werken uitsluitend met onbetaalde vrijwilligers
- we verstrekken voedsel en non-food die door anderen worden gedoneerd
- we verstrekken het gedoneerde voedsel en non-food uitsluitend aan onze klanten
- we verstrekken zoveel mogelijk gezond voedsel in evenwichtig samengestelde en kwantitatief volwaardige pakketten
- we verdelen het voedsel zo eerlijk mogelijk over onze klanten
- we behandelen onze klanten met respect
- we zijn neutraal, onafhankelijk ('burgers voor burgers') en transparant in onze verantwoording
- we gaan met respect met elkaar om en we spreken elkaar aan op het hanteren van bovenstaande kernwaarden in ons handelen

DOELSTELLING

Voedselbank Leiden e.o. heeft de volgende hoofddoelstellingen:

- het bieden van directe voedselhulp aan mensen die het heel hard nodig hebben
- het voorkomen van verspilling van nog goed bruikbaar voedsel

Ook in 2019 is er aandacht aan besteed, dat alle vrijwilligers handelen overeenkomstig de kernwaarden. Het behouden van het goede imago van Voedselbank Leiden e.o. heeft de hoogste prioriteit.

INLEIDING

Dit jaarverslag is bedoeld om een zo goed mogelijk inzicht te geven in de werkwijze van de Voedselbank Leiden e.o. Daarbij wil het een beeld geven hoe de Voedselbank is georganiseerd en welke activiteiten er zijn geweest.

BESTUURLIJKE ZAKEN EN ORGANISATIE

Bestuur

Karel van Schie	voorzitter	karelvanschie@voedselbankleiden.nl
Marcella van Motman	secretaris	mvanmotman@voedselbankleiden.nl
Yvonne in 't Veld	penningmeester	yvonneintveld@voedselbankleiden.nl
Eveline Idema	Coördinator Uitdeling	evelineidema@voedselbankleiden.nl
Paula van Kesteren	Coördinator Klanten	paula@voedselbankleiden.nl
Hugo Brouwer	Coördinator Logistiek & Werving	hugobrouwer@voedselbankleiden.nl

Beleidsdag

Op 9 januari 2019 heeft het bestuur haar jaarlijkse Beleidsdag gehouden. Daarin is het beleid voor het komende jaar besproken. Er is in 2019 voor gekozen om een samenvatting van de Beleidsdag te maken, op basis van de volgende hoofdpunten:

- winkel concept en omvang pakket
- klantenwerving
- voedselvererving
- fondsenwerving

Dit is in het ochtendoverleg (“ochtendgebed”) en het chauffeursoverleg met de vrijwilligers gedeeld, waarbij de inbreng van de vrijwilligers ten aanzien van de onderwerpen belangrijk is geweest. De samenvatting is bovendien aan alle vrijwilligers gemaild.

Op basis hiervan heeft het bestuur de Speerpunten voor 2019 vastgesteld, welke punten gedurende het jaar (grotendeels) zijn afgerond. Belangrijke speerpunten waren opzetten bezorgdienst, samen met buurtvereniging, gemeente en Leiden Oogst realiseren van een moestuin en werven van klanten die nu nog “onder de radar” zitten. Onderhavig jaarverslag geeft op de diverse onderwerpen een toelichting.

Bestuursvergaderingen

Het bestuur heeft in 2019, 6 formele bestuursvergaderingen belegd. Naast de voortgang Speerpunten Beleidsdag, zijn daarbij vele onderwerpen de revue gepasseerd, zoals onder andere de Voedselveiligheid, de Algemene Leden Vergaderingen van de Nederlandse Voedselbanken en de wisseling van bestuursleden in verband met het stoppen van 2 van de 7 leden.

Vereniging van Nederlandse Voedselbanken (VBN)

Direct na de oprichting van de landelijke vereniging in mei 2013 is de Voedselbank Leiden e.o. lid geworden. In 2019 zijn nagenoeg alle voedselbanken (169) in Nederland lid. De VBN treedt landelijk op als vertegenwoordiger van alle aangesloten voedselbanken en acht Regionale Distributie Centra in contacten met de landelijke overheid. Zo onderhandelt zij met grote landelijke voedselproducenten en supermarktketens over het verwerven van overtollig voedsel. Daarnaast wordt door het Voedselbank Servicecentrum ondersteuning verleend aan lokale voedselbanken door het ontwikkelen en kosteloos ter beschikking stellen van tools op het gebied van ondermeer voedselveiligheid, voedsel- en fondswerving, PR en communicatie en software voor de klanten registratie. Zeer regelmatig ontvangen de leden Nieuwsflitsen waarmee

ingespeeld wordt op de actualiteit en Nieuwsbrieven, waarin inhoudelijke informatie wordt verstrekt. De website van de vereniging is www.voedselbanknederland.nl

WERKZAAMHEDEN VRIJWILLIGERS

Alle activiteiten van de vrijwilligers zijn erop gericht de uitgifte van de voedselpakketten op dinsdag, donderdag, woensdagavond en de bezorgdienst zo soepel mogelijk te laten verlopen. Daarbij wordt ondermeer gewerkt volgens de richtlijnen van het Handboek Voedsel Veiligheid. Voor beide uitdeellocaties in Leiden, Willem Barentszstraat 37 en de Opstandingskerk aan de Aarent Bruunstraat 1, zijn iedere week ca. 85 vrijwilligers actief, die in teamverband werken. Aan de veiligheid van onze vrijwilligers wordt volgens de ARBO wet de hoogste prioriteit gegeven.

Het verloop onder onze vrijwilligers is klein en het verloop dat er was kon worden opgevangen. De noodzakelijke uitbreiding van vrijwilligers (o.a. voor de bezorgdienst) kon worden geworven. De vrijwilligers zijn onze belangrijkste pijler voor het functioneren van onze voedselbank. De betrokkenheid van onze vrijwilligers bij het reilen en zeilen is belangrijk. Daarom organiseerden we 3 gezellige bijeenkomsten voor vrijwilligers: een voorjaarsborrel, een barbecue en een kerstborrel. Daarnaast delen de meeste vrijwilligers en bestuur in het “ochtendgebed”, zoals de gezamenlijke start van de werkdag wordt genoemd, op dinsdag en donderdag de belangrijkste ontwikkelingen en verschijnt er zo’n 5 keer per jaar een nieuwsflits met wetenswaardigheden. Het chauffeursteam heeft periodiek een overleg.

GEBOUW EN HULPMIDDELEN

De volgende verbeteringen zijn in het gebouw aangebracht: een blower is verplaatst om de winkel-, inpak en sorteerruimte beter te verwarmen; in de vrijwilligersruimte is een cv-radiator geplaatst, de vloer van de hal is geschilderd en de capaciteit van de stellingen is uitgebreid. De volgende hulpmiddelen zijn aangeschaft: een tweede koelvitrine; 10 extra winkelwagentjes en een foldermolen.

WERVING FONDSEN/DONATIES

Voor het kerstpakket zijn spontaan veel (grote) donaties binnen gekomen waardoor we onze klanten een prachtig kerstpakket hebben kunnen geven. Van 2 donateurs hebben we donaties ontvangen voor de aanschaf van een andere koelauto in 2020. Daarnaast hebben we t.b.v. het groentepark Bontekoe een belangrijke bijdrage geleverd aan het binnenhalen van fondsen/donaties om voor 5 jaar de exploitatie en de investeringen te kunnen bekostigen. Verder kunnen we nog noemen twee grote donaties door studenten van Hogeschool Leiden opgehaald door allerlei acties.

Door de donaties dit jaar konden we het wegvallen van een grote donateur opvangen.

FINANCIËN

Onze financiële situatie is gezond, mede door de financiële ondersteuning die we van zowel gemeente Leiden en Leiderdorp als organisaties en particulieren hebben ontvangen. Voor onze financiële verslaglegging 2019 verwijzen wij u graag naar het hoofdstuk Financiële Verantwoording.

KLANTEN

Uitdeling

De klanten kunnen op dinsdag of donderdag tussen 12.30 en 15.00 uur komen 'winkelen' op de Willem Barentszstraat. De winkel is ook dit jaar verder verbeterd; de vloeren van zowel het winkelgedeelte als van de opslag zijn geëgaliseerd en geveerd.

Wekelijks krijgen de klanten zoveel mogelijk producten uit de Schijf van Vijf mee en hebben zij regelmatig de keuze uit persoonlijke verzorgingsartikelen of wasmiddel. Maandelijks krijgen de klanten in ieder geval eieren; kaas wordt eens per kwartaal uitgedeeld. Speciale aandacht voor de inhoud van de pakketten is er tijdens Pasen en Kerst. Met name voor de laatstgenoemde feestdag is er een luxe kerstpakket samengesteld, dat bestond uit 25 producten, waaronder vlees, vis, verse groenten en fruit, diverse zuivelproducten en lekkernijen. Van zowel Haaglanden als diverse instanties en particulieren hebben de klanten nog extra kerstpakketten meegekregen. Indien op voorraad worden luiers aan ouders van kinderen tot vier jaar uitgedeeld.

In samenwerking met de Stichting Leiden Oogst en de Buurtvereniging Zeeheldenbuurt zijn dit jaar fondsen geworven om op het Groentepark Bontekoe in 2020 groenten te gaan verbouwen voor de klanten van de voedselbank.

Op dinsdag en donderdag middag kunnen klanten hun pakket halen volgens het zeer succesvolle winkelmodel. Dit winkelmodel draagt bij aan het vergroten van de eigenwaarde van de klanten: ze kunnen zelf winkelen en die artikelen meenemen die ze graag willen hebben. Door op meer dagen open te zijn kunnen klanten indien nodig ook (incidenteel) veranderen van ophaaldag. Dit geeft flexibiliteit, waar regelmatig en zonder probleem gebruik van kan worden gemaakt.. Daarnaast kunnen klanten die overdag werken alternatief hun pakket op woensdagavond tussen 18 en 18.30 ophalen. Er is op de avond geen winkelopstelling. De klanten krijgen op woensdag een vooraf samengesteld pakket. Dit geldt ook voor de klanten die hun pakket ophalen bij de Opstandingskerk, onze locatie in Leiden Zuidwest.

De toekenningscriteria worden zoals gebruikelijk door VB Nederland vastgesteld en gehanteerd bij de toekenning van een pakket. Opgemerkt dient te worden dat de intakers een soepel toelatingsbeleid hanteren. Men komt niet voor niets naar de VB en de situatie waarin de klant verkeert is veelal zeer schrijnend. We streven ernaar maatwerk te leveren.

Bij het aanmeldingsgesprek wordt globaal het recht op een pakket vastgesteld en bij het intakegesprek vindt de definitieve toekenning, en soms afwijzing i.v.m. "boven de norm", plaats. We hanteren een marge van ongeveer 10 % dat men boven de norm mag zitten. Wijzigd de situatie van de klant door werkaanvaarding; andere inkomsten, waardoor men boven de norm uitkomt, hanteren we een afbouwregeling. Voor een periode van ongeveer 3 maanden mag men nog een pakket komen halen. Dit wordt bijzonder gewaardeerd en stelt de klant in staat om aan de nieuw ontstane situatie te wennen en geeft een steuntje in de rug.

De bezorgdienst is een succes. Het aantal adressen waar bezorgd wordt ligt steeds rond de 20. De indicatie voor de bezorging ligt bij de coördinator klanten en intakers. We raadplegen een hulpverlener om tot de juiste beslissing te komen om te gaan bezorgen. De leef- en woonsituatie die we bij een groot aantal bezorgklanten aantreffen, is meer dan schrijnend te noemen. We denken aan stank, vervuiling etc..

We onderhouden met regelmaat contact met de doorverwijzers. De contacten zijn goed en men weet ons te vinden. Ook maken we met regelmaat bezoeksafspraken aan de VB. door de verschillende doorverwijzende instanties. In Leiden zijn ongeveer 7800 gezinnen die op of onder

de armoedegrens leven. De VB Leiden had per 31 dec. 2019: 423 klanten. We zouden als gevolg hiervan graag zien dat een toenemend aantal inwoners van de gemeente Leiden gebruik zou kunnen maken van de diensten van de VB Leiden.

Een reden temeer om de contacten met doorverwijzers in het komend jaar te intensiveren wat hopelijk tot de gewenste toename van klanten van de VB Leiden e.o. zal leiden.

KENGETALLEN

Aantal huishoudens

Het aantal huishoudens is ook in 2019 weer toegenomen. In “Voedselbank.nu”, ons klantenregistratiesysteem, valt eenvoudig af te lezen hoeveel klanten voor langere of kortere tijd een beroep op de Voedselbank hebben gedaan. Over 2018 betrof het 615 huishoudens (in totaal 1.353 personen); in 2019 waren dat er 740 (in totaal 1702 personen). Van hen had bijna 55 % binnen een jaar echter geen pakket meer nodig.

De duur van de afhankelijkheid van de voedselbank hangt af van vele omstandigheden. Voor een belangrijk gedeelte zijn het echter financiële problemen.

Waarde pakketten

De Voedselbank Leiden e.o. had in 2019 uitdeelpunten aan de Willem Barentszstraat en in de Opstandingskerk in Leiden Zuid West. In totaal worden wekelijks gemiddeld 406 pakketten uitgedeeld plus nog eens 61 extra pakketten voor de grote gezinnen. Bij een reële schatting bedraagt de waarde van een pakket € 45, = die gedurende 51 weken werden uitgedeeld. Dit betekent dat in 2019 de financiële waarde van de pakketten ruim €932.000, = bedroeg. Daarnaast zijn er tijdens feestdagen als Pasen en Kerst extra producten uitgedeeld en hebben we ook vrijwel elke week nog een extra uitdeel van non-food artikelen.

VOEDSELVERWERVING

Werving

In 2019 heeft de voedselbank weer dankbaar gebruik gemaakt van vele donaties van voedsel van een groot aantal leveranciers. In totaal werd er voor ruim € 900.000 aan voedsel ingezameld. Voor een groot deel gaat het om voedsel dat anders zou worden weggegooid. De rest komt uit inzamelingen van kerken, scholen, banken, serviceclubs, verenigingen en particulieren. In 2019 hebben ca 15 scholen voor ons ingezameld. Ook hebben een aantal serviceclubs in onze omgeving zich ingezet voor een inzameling van DE-punten. Vermeldenswaard is ook de actie van de wijkagent van het bureau Leiden ZW, die inmiddels voor het zesde opeenvolgende jaar een kerstinzameling heeft gehouden voor de kinderen van de voedselbank. Ook de voedselbank zelf organiseert regelmatig inzamelingen om de voorraad aan te vullen. Ongeveer 80% van het ingezamelde voedsel komt van lokale leveranciers, waaronder ca 10 supermarkten, boeren, groentehandelaren en bakkers. Door deze donaties kunnen we onze klanten wekelijks een voedselpakket geven, dat voldoende is voor 3 à 4 dagen. Uiteraard proberen we dit pakket zo gezond mogelijk te maken door er ook verse producten zoals groente en fruit, alsook zuivel, kaas en eieren aan toe te voegen. In de praktijk zijn deze verse producten echter zeer schaars en kostbaar. Om toch een evenwichtig pakket te kunnen bieden kopen we daarom regelmatig groente, fruit en zuivel bij. Van onze totale omzet is dat ongeveer 3%. Deze aankopen worden gefinancierd uit donaties van particulieren, serviceclubs, bedrijven en het afgelopen jaar ook Hoge School Leiden. Door acties van deze hogeschool - en uiteraard andere donateurs- kon aan onze klanten bijvoorbeeld een mooi kerstpakket worden aangeboden. Naast voedsel maken we dankbaar gebruik van donaties van verzorgingsartikelen. Maandelijks kunnen onze klanten hiervan gebruik maken. De beschikbaarheid van deze producten verruimt het bestedingsbudget van onze doelgroep. Maatschappelijk is er het afgelopen jaar een steeds sterkere focus komen te liggen op het anti-verspillingsbeleid. Uiteraard is het belangrijk om ook bij bedrijfsleven en publiek te werken aan een betere bewustwording van het thema verspilling. Tot op heden kan de voedselbank gebruik maken van deze voedselverspilling door overtollig voedsel te verzamelen en uit te delen. Door de anti-verspillingsacties bij bijvoorbeeld supermarkten komt er in principe minder voedsel beschikbaar voor de voedselbank. Tot nu toe kon dit worden opgevangen door het aantal supermarkten, waarvan we betrekken, uit te breiden. Wij bezinnen ons nu op de vraag wat we verder kunnen doen om onze klanten eenzelfde pakket te kunnen blijven bieden.

Voedselveiligheid

Klanten van een voedselbank moeten erop kunnen vertrouwen dat de veiligheid van het voedsel dat zij aangeboden krijgen gewaarborgd is. In dat kader is het Handboek Voedsel Veiligheid opgesteld, dat gebaseerd is op de CBL Hygiëne Code. Daarin staat beschreven wat een voedselbank moet doen en laten om er zeker van te zijn dat er aantoonbaar voedselveilig gewerkt wordt. De Voedselbank voldoet aan alle eisen die Voedsel en Waren Autoriteit daarvoor stelt, zoals de jaarlijkse controle, die ditmaal in mei plaatsvond, heeft uitgewezen..

Stichting Vrienden van de Voedselbank

Het is landelijk beleid dat er door de voedselbanken geen voedsel wordt ingekocht. Toch komt het zo nu en dan voor dat er te weinig voedsel binnenkomt om een verantwoord voedselpakket uit te delen. In 2013 is de Stichting Vrienden van de Voedselbank opgericht, bij deze stichting zijn de donaties “gestald” voor de aankoop van voedsel. De Voedselbank ontvangt regelmatig giften om daar voedsel van te kopen. Ongeveer 4 % van de wekelijkse uitgifte wordt aangekocht. De Stichting heeft een eigen pagina op de website van de Voedselbank Leiden en bankrekeningnummer, die te vinden zijn onder <http://leiden.voedselbanknederland.nl/nl/stichting-vrienden-van-de-voedselbank.html>

PUBLICITEIT

In 2019 hebben we de nieuwe website www.voedselbankleiden.nl in gebruik genomen.

Om meer potentiële klanten te bereiken, en ter vergroting van onze naamsbekendheid in het algemeen, hebben we in 2019 de inzet van social media geïntensiveerd. Tijdens de Week van de Voedselbanken hebben we een paginagrote advertentie in de plaatselijke weekbladen gezet. Daarnaast is er intensief contact geweest met (potentiële) doorverwijzers, en voorlichting gegeven op verschillende scholen vaak in combinatie met een inzameling door leerlingen. Ook hebben we voor politici van verschillende partijen binnen ons werkgebied, en andere belangstellenden informatieve rondleidingen verzorgd.

De Voedselbank heeft met een kraam op de Vijf mei-markt in Oegstgeest gestaan om non-food te verkopen en zich te presenteren. En we hebben inzamelingen gehouden bij supermarkten binnen ons werkgebied, die mede tot doel hadden onze naamsbekendheid te vergroten.

Financiële verantwoording

Balans per 31 december 2019

<u>Activa</u>	<u>31 dec. 2019</u>	<u>31 dec. 2018</u>
Verbouwing 2014 + Koel- en vriescel	-----	20.349
Verbouwing 2017	1.998	2.749
Verbouwing 2018	1.447	1.870
Inventaris 2014 + 2016	3.052	5.866
Inventaris 2017	4.692	8.081
Inventaris 2018	3.700	5.054
Inventaris 2019	3.152	0
Ford Transit	3.200	7.600
Opslagmaterialen (Kratten, dollies)	26.899	23.213
Vooruitbetaalde huur	-----	2.978
Te vorderen balans	881	953
Liquide middelen	<u>86.423</u>	<u>80.748</u>
Totaal	135.444	156.712
 <u>Passiva</u>		
Algemene reserve	109.337	119.381
Reserve huur-/energie	25.000	25.000
Vooruit ontvangen subsidie	0	1.000
Te betalen kruisposten	<u>1.107</u>	<u>11.331</u>
Totaal	135.444	156.712

Winst- en verliesrekening over 2019

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
<u>Baten</u>		
Giften instanties en partic.	73.156	56.270
Subsidies gemeenten	45.497	49.820
Overige	<u>35</u>	<u>70</u>
Totaal	118. 688	106.160
<u>Lasten</u>		
Voedselaankopen	9.887	
Huisvestingskosten	58.991	54.452
Exploitatiekosten	5.765	5.678
Vervoerskosten	12.142	13.739
Kantoorkosten	10.031	12.420
Afschrijvingen	<u>31.537</u>	<u>37.060</u>
Totaal	128.353	123.349
Saldo verlies	9.665	17.189